

УДК 502.743

Стецюк Л.І., Поліщук І.О.(Україна, Вінниця)

ЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТА ШКОДОЧИННОСТІ КОРОЇДА-ТИПОГРАФА

В Україні стовбуровим шкідникам присвячено досить мало публікацій і спеціальних досліджень; вплив лісгосподарської діяльності на поширення жуків – короїдів майже не вивчався, тому дане дослідження має певний краєзнавчий аспект і дозволить спрогнозувати можливі заходи по обмеженню кількості комах – шкідників деревини зокрема короїда-типографа.

Робота проводилась Вінницькому ботанічному саду; були встановлені екологічні особливості розвитку та досліджена динаміка чисельності та шкодочинності популяції *Ips Typographus*.

Рисунок 1 – Сосни, уражені короїдом-типографом

Рисунок 2 – Деревя пошкоджені короїдом-типографом

Мрія ботаніків про створення регіонального ботанічного саду в м. Вінниці виношувалась давно. В 1963 р. на південному схилі р. Вишні були висаджені перші 10000 саджанців грабу. На той час це була ділянка в 10 га, тепер – близько 50 га, де висаджено 700 тис. дерев і кущів понад 650 видів трав'янистих рослин.

Ботанічний сад знаходиться у південно-західній частині м. Вінниці на північному і південному схилах р. Вишні. Він входить до зеленого кільця міста разом з музеєм М. І. Пирогова та парком культури.

Сьогодні Ботанічний – сад це база для проведення прикладних досліджень в галузях квітникарства, декоративного садівництва, лісівництва та лісомеліорації, фізіології рослин, екології та ін. Він є базою для розробки обласних регіональних програм з озеленення території, вивчення еколандшафтів Поділля, моніторингу рідких і зникаючих рослин. Його наявність в структурі університету дозволяє підтримувати тісний зв'язок з заповідними зонами Вінницької області та ботанічними садами України, вести науково-практичну співпрацю з обласною станцією садівництва (с. Медвеже Вушко), Інститутом садівництва НААН та рядом інших установ.

Нами визначена відносна щільність короїда-типографа у Вінницькому Ботанічному саду влітку 2014 року.

$$V_{\text{ср}} = \frac{12 + 8 + 4 + 3}{4} = 6,25 \text{ (особин/100 см}^2\text{)}$$

Для визначення зустрічності жуків при обстеженні дерев з кожного стоячого (всихаючі), напівлежачого і лежачого (вітровальні і буреломні) дерева частково знімалася кора для огляду і визначення наявності короїдів-типографів.

Ми визначили на території Вінницького Ботанічного саду зустрічність короїда-типографа на соснах, яка становила:

$$P = \frac{11 \cdot 100}{15} = 73\%$$

Отже, дослідження фітосанітарного моніторингу свідчать, що значна частка дерев пошкоджена короїдом-типографом і потребує реалізації природозахисних і природоохоронних заходів.